

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK.

(38.) *Magyarország időjárása 1900. év július havában.* Az elmúlt július szép nyári hónap emlékét hagyta vissza. Kissé meleg volt, de nem annyira a hőség extrém foka, mint inkább tartóssága tette nehezen elviselhetővé. A meleg idő ugyanis eltartott 1-től 6-ikáig és egyhuzamban 13-tól a hónap végéig. A kánikulát 7- és 12-ike között hűvösség szakította meg, mely nagyon érezhető volt ugyan, de mégsem elegendő arra, hogy a havi középben látszatja legyen. A következő adatokból észrevehetjük, hogy a havi közép az átlagot országszerte meghaladja.

	20 évi átlag	Ez idén	Eltérés
Árvaváralja ...	16·1 ⁰	17·7 ⁰	+ 1·6 ⁰ C.
Selmeczbánya..	18·2 ⁰	19·4 ⁰	+ 1·2 ⁰ »
Pozsony ...	21·2 ⁰	21·9 ⁰	+ 0·7 ⁰ »
Ó-Gyalla... ..	20·1 ⁰	20·5 ⁰	+ 0·4 ⁰ »
Budapest... ..	21·4 ⁰	22·6 ⁰	+ 1·2 ⁰ »
Kőszeg	20·6 ⁰	20·7 ⁰	+ 0·1 ⁰ »
Zágráb	21·6 ⁰	22·5 ⁰	+ 0·9 ⁰ »
Kalocsa	22·7 ⁰	23·5 ⁰	+ 0·8 ⁰ »
Szeged	22·1 ⁰	22·7 ⁰	+ 0·6 ⁰ »
Ungvár	20·0 ⁰	20·9 ⁰	+ 0·9 ⁰ »
Nagy-Szeben..	19·8 ⁰	20·8 ⁰	+ 1·0 ⁰ »

A legnagyobb meleg nálunk rendszerint július 4-ik pentádjára esik; az idén az utolsó pentádnak jutott a legnagyobb meleg. A menet szabálytalansága azon felül főképp a 2-ik és 3-ik pentád hőcsökkenésében nyilvánul. Így a budapesti pentádok normális értékei: 21·1, 21·3, 21·6, 22·2, 21·8, 21·7⁰ C., az ideiek meg: 24·5, 19·1, 18·9, 24·8, 24·4, 26·3⁰ C.

A sík földön a temperatura mindenütt fölment 30⁰ fölé, a 2 órai leolvasás legnagyobb adata 32—35⁰ között ingadozik. A legkisebb terminusleolvasás pedig közel áll 10⁰-hoz s így a hőingadozás a kellőnél jelentékenyebb. A hőmérő részben a hónap

elején, részben a hónap végén emelkedett legmagasabb állására és kivétel nélkül 8—11-ike között süllyedt legkisebb állására, a mit egyébként a terminusleolvasás szélső értékei itt tanúsítanak:

	Hőmérsékleti			
	maxim. C. ^o	Nap	minim. C. ^o	Nap
Árvaváralja ...	28·1	4	9·5	9
Selmeczbánya ..	29·7	28	8·4	9
Pozsony	33·4	27	13·4	12
Ó-Gyalla	30·7	4	11·7	8
Budapest	33·1	27	12·0	10
Kőszeg	32·4	27	10·8	9
Zágráb	32·5	28	11·4	10
Kalocsa	35·7	29	13·2	8
Szeged	33·1	30	12·0	11
Ungvár... ..	30·3	5	12·1	10
Nagy-Szeben ...	33·6	21	10·0	11

Az esőnek térbeli eloszlásában nagyok az eltérések, a mint az a nyári zivataros esőknél elő szokott fordulni. Anynyi azonban kiderül, hogy havi mennyisége Erdélyben tetemes és Horvátországban meg a délnyugoti megyékben csekély. Ellenben az eső időbeli eloszlásában a megegyezés az egész országban meglehetősen tökéletes. Ugyanis esős volt az idő országszerte 5—12-ikéig, 23-ika körül (átmenetileg) és a hónap utolsó napjain, 14- és 27-ike között pedig az idő mindenfelé határozott száraz jellemet öltött. Esős nap nem volt sok és a havi mennyiséget túlnyomóan az erős záporok alkották. Különösen 6-ikán és 7-ikén voltak intenzív zivataros esők az ország nyugoti és középső részén, Erdélyben meg 10-ikén és 11-ikén. Egyes helyeken szokatlan nagy volt a 24 órai esőmennyiség; így Késmárkon 73 mm 6-ikán és 56 mm 7-ikén, S.-Szt.Györgyön 71 mm, N.-Szeben 63 mm, M.-Vásárhelyen 53 mm 10-ikén. A hol 2—3 nap egymásután szakadt az eső, a folyó

vizek is kiáradtak. A csapadék havi mennyiségét, eltérését az átlagtól, valamint a csapadékos napok számát a következő összeállításban mutatjuk be.

	Csapadék mm	Eltérés	Csapadékos napok
Árvavárjalja...	144	+ 23	15
Selmeczbánya	98	+ 21	11
Pozsony...	50	- 15	11
Ó-Gyalla...	84	+ 33	9
Budapest...	50	- 6	7
Kőszeg...	97	0	10
Zágráb...	55	- 26	8
Fiume...	65	- 1	8
Szeged...	69	+ 17	6
Úngvár...	124	+ 35	14
Huszt...	88	- 24	9
Nagy-Szeben...	159	+ 54	12

Az Alföldön 7-ikén ciklon vonult el, mely Szabadka, Temesvár Zombolya környékén szokatlan erővel dühöngött és sok kárt okozott. Ez időtájt az idő egyébként nagyon zivataros volt. Legtöbb zivatart észleltek: Nyiregyházán 10, Herényben 9, Turkevén 8, Kőszegen, Kolozsvárrott, Bustyaházán és Lepoglaván 7.

A hónap általában a derültebbekhez tartozik. A borultság a legtöbb helyen néhány százalékkal kisebb az átlagnál. A barométer középállása közel normális (júliusban Magyarországon a tengerszín magasságában 761 mm körül); legmagasabbra emelkedett 16-ikán 768 mm-rel, legalacsonyabbra süllyedt 7-ikén 753 mm-rel. Ó-Gyalán a talajhőmérő 0·0, 0·5, 1·0, 2·0 m mélységben 20·2, 18·5, 15·8, 13·2 C.^o Az átlagos napfénytartam 10·5 óra; a legnagyobb 14·2 óra 16-ikán. Az átlagos elpárolgás 2·5 mm.

Ebben a hónapban kiválóan érdekes követni a szinoptikus térképeken a légnymás eloszlásával alkotott időjárási helyzetet. Észrevesszük, hogy a tartós szép idő kapcsolatos a légnymáseloszlás ama nyári típusával, melyet egy szívós közép-európai barométeres maximum jellemez.

Az első napokon hazánkban az idő egy déli majd délkeleti barométer maximum hatása alatt fölmelegszik és többnyire száraz. 5-ikén a helyzet átalakul, az idő még meleg, de zivataros hajlamot ölt; 6-ikán Felső-Itáliában egy depresszió jelenik meg, mely 7-ikén átvonul hazánkban pusztító viharral, esővel és erős lehűléssel. E depresszió délkeleti Európában helyezkedik el és párosulva egy atlanti maximummal a helyzet

nálunk hűvös és esős napokat okozott. 13-ikán a hőmérő emelkedni kezd és Közép-Európában lassanként egy szívós maximum foglal helyet, mely az időjárásnak állandóságában is nyilvánult; 23-ikán futólag némi zavar állott be, midőn nyugaton új maximum jelentkezett, de mivel ez gyorsan előre nyomulva ismét az előbbi helyzetet teremtette, az időnek megmaradt a száraz és meleg jelleme a hónap végéig. Csak a hó végén állott be a fordulat zivataros esővel, majd hőcsökkenéssel. RÓNA ZSIGMOND.

(39.) *Alpesi időjósok.* Régen ismert jelenség az Alpések lakói előtt, hogy ha cirrusfelhők délnyugati szélnél éjszakkélt felé húzódnak és a mellett a barométer is esik, tizenkét órán belül biztosan esőt várhatnak. Klein H. szerint csak akkor várhatni biztosan esőt, ha a cirrusfelhők oly gyors vonulásaúak, hogy mozgásukat azonnal felismerhetjük.

Vannak azonban más időjósok jelek is az Alpésekben. Így gyakran látni késő este a csillagok feltűnő pillogását. Tapasztalat szerint ez mindig meleg déli széllel kapcsolatos. Régi szabálynak tartják, hogy, ha ugyanakkor újhoid is van, az idő nemsokára megfordul. Ha ilyen déli szelet követő időfordulat havazással jár, 24 óra múlva derült ég borul a hófedte sziklák fölé.

Nyár derekán csalhatatlan időjósok a kecskék, a melyek a legszebb időben órákkal elébb megérik az időváltozást és hanyatt-homlok futnak védő aklaikba. Minden havasi pásztor ismeri a kecskének ezt az időjósító sajátosságát és megérti, ha a égbolton a legkisebb jel sem mutatkozik; néhány óra múltán bizonyára zivatar keletkezik.

A birkák is érzékenyek az időváltozás iránt; ha a lejtőn lefelé legelésznek, a hegyek nemsokára elvesztik lenge, finom szinezetüket és a csúcsok és szegélyek telített kékségben mutatkoznak, a mi a rossz időnek biztos jele.

A bábakalácsnak (*Carlina acaulis*) az Alpésekben joggal időjósbogáncs (*Wetterdistel*) a neve, mert gyakran már félnapal az időváltozás előtt bezárja szalmás leveleit.

Ködszakadáskor minden tapasztalt hegyászó csak akkor fog útnak indulni, ha arra vannak jelek, hogy a felhők csak vékony rétegben fekszenek, mert vastag felhők minden tervet megghiúsítanak. Ezt azonban rendszerint csak az öreg vezetők tudják megfigyelni.

Szent Elmo tüzét ritkán észlelhetni, hegyes vidéken csak a magasban. A jelenséget zúgás és pattogás előzi meg, melyet foszforeszkálás követ; erre rögtön eldörrennek a hajból, az újhegyekből az elektromos szikrák és fehér sugárnyalábok; az egész alakot kékes fehér fény veszi körül, a turista fémes dolgai búgnak, pattognak. Mindez azonban rendkívül gyorsan mulik el, de csalahatatlannul követi a rossz idő, rendszerint erős havazás vagy darás eső.

Az Alpések megbízható időjósja a holló is. Tompa kiáltása rendszerint hallható a levegő különös remegésénél és feltűnően változékony időben, krakogása hózivatarok és hógörgetegek előtt óv, mit a zergék nagygyon jól megértenek és követnek.

Lienz környékéről mesélik, hogy a hegyomlásos terület lakói is időjósok, a mennyiben a zivatarok első jelénél azonnal ünneplőjüket öltik fel, hogy így — folyton fenyegetve lévén a zivatarok támadó földcsuszamlások által — menekülésökor legálább legjobb holmijokat megmentsék. Köznapon és borús ég mellett vasárnap ruhában járó pusterthali paraszt rossz órák előjele.

Az is köztudomású, hogy az izzadó sziklák órákkal, sőt napokkal előbb jelzik a déli szelet és időváltozást.

(Gaea 1899. 4. f.)

Közli DR. L. F.

(40.) *Kutyát szopó macska.* A »Természettudományi Közöny« júliusi számában olvasva a »Macska dajkálta kis kutya« című érdekes történetét egy, ezzel ép ellenkező eset jutott eszembe.

A mult év elején, atyám házánál történt, hogy egy 5—6 hetes kis macskának az anyját agyonütötték. Volt a házuknál egy vén, szelid kutya, melynek azonban már évek óta nem volt kölyke. Kis gyermekek játékból a kutya mellé tettek a kis macskát, az pedig a kutya emlőjét meglévé, szopni kezdett. Ámbár a kutyának teje nem igen volt, a macska annyira megszokta a szopást, hogy valahányszor alkalma volt rá, mindig szopott, még nagy korában is.

Érdekes, hogy a kutya a macskára sohasem haragudott a szopásért, sőt valahányszor a macska szopni kezdett, a kutya elnyúlt a földön s elaludt.

BERECZ KÁROLY.

KÉRDÉSEK.

(88.) A cinmosó fű néven nevezett növény a réteket, de kivált ártereket, melyeket művelés alá feltörnek, ellepi oly mértékben, hogy a természetett növényeket (répa, tengeri, konyhavetemények stb.) kiszorítja, mivel évről évre mindig nagyobb mértékben szaporodik, míg végre a földet újra legelőnek kell meghagyni, hasztalan ellene küzdeni, mivel a gyökere mély és szántással, vagy gyakori kapálással nem lehet elpusztítani. Mi módon lehetne ezt a dudvát kipusztítani?

E. H.

(89.) Nálunk az utcán, a ház előtt, bálványfák voltak (20—25 évesek, Ailanthus), de kivágtuk és utána közönséges akáczfákat ültettünk. Az akáczfák azonban igen lassan nőnek, és a leveleik sárgák, szóval, csak kínlódnak. Azt hiszem, azért, mert a bálványfák a talajt már nagyon kihasználják. Mit lehetne tenni, hogy ez megszűnjék? vagy milyen fákat lehetne ültetni, a melyek a bálványfa után is nőnének eperfát, illetőleg szederfát kivéve?

H. T.

(90.) Vita merült fel egy társaságban, hol a vitázók egyike azt állította, hogy a pulyka-tyúknak nincs szüksége arra, hogy a tojás lerakásának egész tartama alatt him

társaságában legyen, hanem elég az, ha tavasz elején a tojás kezdetén néhány napig tartózkodik csak együtt a himmél, mert ez által a tojás lerakásának egész idejére megtermékenyül.

A vitázók másika ezt tagadta, s azt állítja, hogy a pulyka, valamint egyéb tyúkoknak minden tojás lerakása után kell a kakással párosodni, mert ellen esetben a következő tojás már nem fias.

A vitázás eldöntetlen és meddő maradt.

A vitázók a Természettudományi Közönyt kéri általam szíves válaszra.

A. A.

(91.) Valahol olvastam és tudom is, hogy csontok s bőrhulladékok jó foszfortartalmú trágyát adnak; tisztelettel kérdem, miként lehetne ezeket értékesíteni? Azon felül fahamuval is rendelkezem, mi szintén értékes trágya; hogyan használjam?

B. K.

(92.) Kővér Béla aradmegyei földbirtokos 1899. tavaszán egy *vörös begyű* gimplit egy kalitkában tartott egy fekete rigóval; *őszkor* a gimpli csupaszra vedlett és mire megtollasodott, *korom fekete* ruhát öltött — csakis szárnyaiban volt 4—4 fehér toll elhelyezve. A fekete gimplit láttam. Tiszte-

lettel kértem, szokott-e ez gyakrabban előfordulni? mi lehet az oka?

DUKA MARCZEL.

(93.) Tisztelettel kérem, sziveskedjenek engem értesíteni, hogy milyen módon készül az »áfonya-bor« (fekete áfonyából) s hogyan kezelendő?

H. A.

(94.) Tapasztalásból igaznak látszik, hogy a lábujjakon levő bőrkeményedések (fyűkiszemek) fájdalmas érzet által előre jelzik az esőzéseket. Miben rejlik ennek a magyarázata, vagyis milyen okozati kapcsolat van a két jelenség között? P. A.

(95.) Mai postával bátorkodtam meghatározás végett egy a *Salvia-félék*hez tartozó növényt beküldeni, kérve szíves értesítést, mi a neve? E növényvel hamisítják vidékünkön a muskat lunel bort, úgy hogy a közönséges mustba bizonyos adagot tesznek belőle, melytől a bor, ha az adagot jól

eltalálták, muskotály izz és zamatot kap. A muscat lunel szőlőt itt Weirer-nek hívják, e növényt pedig Weirerkraut-nak. P. S.

(96.) Kérek szíves felvilágosítást, vajjon a rózsafák kitelelnék-e, ha kétrétű, igen ritka vászonnal köti be az ember, vagy, ha közönséges vastag megolajozott csomagoló-papírossal köti be. — Való-e, hogy a rózsáknak árt, ha elvirágzásuk után az ideai hajtás hosszának legalább felét levágják? Milyen hosszban szabad a rózsát nyáron lecsonkítani, és mikor? Való-e, hogy a földbe tételre leteendő rózsát, letétel előtt nem szabad megnyesni? Mennyi idővel előbb szabad tehát a leteendő rózsát megnyesni?

N. D. I.

(97.) Egy kis dobozban mai postával szarvasgombát küldök, és kérem, tessék értesíteni, vajjon valódi-e, és kell-e ott többnek is lenni, a hol ilyen három példányt Varannón találtam?

Zs. B.

FELELETEK.

(88.) A köznéptől czinmosónak is nevezett mezei surló (*Equisetum arvense* L.) kipusztításán a gyakori kapálás, vagy a szántás azért nem segít, mivel a sarjadzó rhizómák 6 méter mélységig is lehatolnak a talajba; sőt, ha az eke, vagy kapa fel-darabolta gyökeres rhizómákat valamely száraz helyen gondosan össze nem gyűjtjük, ezek sarjadzó erejüknél fogva a növény terjedését csak elősegítik. Konyhasóval, vagy chlórcaiummal való trágyázás van legjobb hatással ez ártalmas gyom kiirtására a nélkül, hogy az ültetvények ez által kárt szenvednének. Sok helyen úgy pusztították ki a surlót, hogy az ellepert területen libát legeltettek. Végül pedig ismeretes dolog, hogy e surló életföltétele a nedves talaj, azért, minél nagyobb mértékben sikerül a talajt kiszáritani, annál sikeresebben pusztul maga a növény is.

KUBACSKA ANDRÁS.

(89.) Új-Verbász talaja az ákácza (*Robinia*) kultiválására alkalmas s a bálványfa (*Ailanthus glandulosa* Desf.) vagy az eczetfa (*Rhus typhina* L.) korántsem teszi a talajt az ákáczfára nézve alkalmatlanná. Valószínűleg gyökereitől nagy mértékben megfosztott, nem eléggé életrevaló ákáczfákat ültettek a nevezett helyre, azért nem tudnak megküzdenni az átültetés nehézségével. Ha egészséges ákáczacseméket ültetnek a felásott, megforgatott s az *Ailanthus*, vagy *Rhus* gyökereitől, sarjaitól

gondosan megtisztított talajba: kellő gondozással, akadály nélkül fogannak meg s fejlődnek tovább. Különbön a *Celtis australis* L., vagy a *Broussonetia papyrifera* L. szintén ajánlhatók az eperfán (*Morus*) kívül az ültetésre.

KUBACSKA ANDRÁS.

(90.) A madaraknál tényleg megvan a szűzen szülésnek bizonyos formája s ez oly tökéletes, hogy ahhoz a kakasnak vagy hímnek hozzájárulása sem rövid ideig, se sehogy nem szükséges; a kakas a földteke tulsó oldalán is lehet, a jércze mégis tojik.

A fogságban tartott tojó, tessez az Magyar Ornithológiai Központ kedves, szelid füles-kuvikja, minden tavaszkor bujkálni kezd és mihelyt alkalmas helyet talál, szűzen és sorba letojik egy fészekaljat, a mely azonban meddő, és azon a legtapasztaltabb magyar gazdasszony sem venné ki a kakasnyomást vagy csirát, mely nélkül a kotlás eredménye csak megzapolás.

Ez a jelenség azt mondja, hogy az ifjú, teljes erőben levő tojómadárnál szűzen is fejlődésnek indul a pete, tojássá is válik; de meddő marad, mert a megtermékenyülés a másik ivar hozzájárulásától függ.

Eddig annak a vitatkozó félnek van igaza, a ki azt állítja, hogy minden tojás fiassága az ivarok találkozásától van függővé téve s az rendszerint úgy is van, hogy a megtermékenyítést tojásról tojásra, külön-külön párosodás végzi; kivált a párosan élő madaraknál.

Azonban, mint mindenütt a természetben, a kivételnek itt is helye van.

Valamint a szervezet legmagasabb fokán, tehát az embernél, az iker stb. nincs kizárva, sőt némely sokat szülő formánál, pl. a kutyánál, egy érintkezés 8—12 és több fiat szólít életre, nincs kizárva a tyúkféléknél, tehát esetünkben a pulykánál sem, annak a lehetősége, hogy egyetlen érintkezés több petét termékenyíthet meg akkor, a mikor sok pete a megtermékenyítésre alkalmas fejlődésfokát elérte. A maga idejében a tyúk petefészékét vizsgálva, azt olyannak találjuk, mint a szőlőfürtöt, azzal a különbséggel, hogy a fejlődésnek indult peték (szőlőszemek) különböző és fokozatos nagyságúak. Nincs kizárva, hogy a legnagyobb peték már mind meg vannak termékenyítve, a mi a másik vitatkozó fél javára szólna.

A döntés tehát a középre esik: bizonyos körülmények között, mind a két félnek bizonyos fokig igaza lehet.

Arra nincs adatom, hogy valaki pontosan megfigyelte volna, vajjon a jérczepulyka egy érintkezés után letojik-e egynél több megtermékenyített vagyis fias tojást, és vajjon rendszerint-e? A lehetőség nincs kizárva; de az exakt megfigyelést talán még meg kellene tenni, ha a nemesítő tyúkászat irodalma nem szólna róla.

HERMAN OTTÓ.

(91.) A csontot trágyaszerrül úgy használják, hogy finom porrá, csontlisztté őrlik s ezt hintik el a földön; lehet kénsavval is preparálni, de ez eljárás csak gyárilag alkalmazható s hozzáértő végezheti. A fahamut, mely káli tartalmú, egyenesen alkalmazhatja a talajra.

W. V.

(92.) A gimplinek feketére való átvedlése személyes tapasztalásom szerint nem tartozik a gyakori esetek közé; de a madártenyésztők festő táplálék alkalmazásával tudnak a fogságban tartott madár színére hatni; így a kanári madár paprikával való etetéstől vörössé válik. Tudni kellene: mivel tartották a fekete rigót és ugyanazzal-e a gimplit is?

H. O.

(93.) Az áfonyabor úgy készül, hogy a zúzott áfonyát 2 napig az erjesztő kamrában hagyjuk állani, azután 10 liter lére, vagy 12 kg gyümölcsre számítva, adunk hozzá 24 liter — ha csak lehet — forralt és ismét kihűlt tiszta vizet és 6 kilogramm cukrot; jól összekeverjük és rendes úton-módon, úgy, mint a vörös bornál szoktuk,

erjedni hagyjuk. A víz és a cukor mennyisége persze az áfonyának sav- és cukortartalmától függ és a közölt számok csak közelítő értékek.

W. V.

(94.) A tyúkszem tulajdonképpen a bőr szarurétegének megvastagodása, mely az irhának alatta levő érző szemölcsre nyomásával általában fájdalmasan hat. E szarurétegnek az a tulajdonsága is van, hogy a vizet magába veszi, higroszkópos, a mitől megduzzad, vagyis térfogatában növekedik. Midőn tehát a levegő telve van vízgőzzel, a tyúkszem megduzzad s így erősebben nyomja az alatta levő szemölcsöket és fájdalmasan izgatja az érző idegeket.

P.

(95.) A beküldött ajakos növény neve *Salvia Sclarea L.* (Muskateller-Salbei). Miként általában ismert német neve is tanúsítja, jellemző illatánál fogva a bornak muskotály-zamatot ad.

SCHILBERSZKY.

(96.) A nemes rózsafa téli takarását illetőleg a dupla vászon, vagy az olajozott papiros nem felel meg minden körülmények között; mert bár az enyhe telet a rózsafa esetleg kibírja e takaró alatt is, a szigorú telet nem s így ez az eljárás általában még sem ajánlható. Különben e tekintetben is sok függ az egyes fajtáktól is, a mennyiben némely fajták edzettebbek, mások érzékenyebbek. Elvirágzás után a rózsafát csak annyira szabad visszametszeni, hogy az elvirágozott rész, egy legfeljebb három szemmel együtt metszessék le. A legerősebb s többnyire nem virágzó hajtások (úgynevezett vízajtások) egészen eltávolítandók. A tél beálltakor, vagy a midőn a rózsafa betakarására kerül a sor, előzetesen legfeljebb csak a túlságosan hosszú ágakat kurtítjuk meg valamennyire. Ott, a hol a viszonyok megengedik, a nemes rózsát télére legegyszerűbben földdel takarjuk be, mert ez a takarás a legegyszerűbb és a legbiztosabb.

RÁDE KÁROLY.

(97.) A küldött jókora diónyi nagyságú burgonyagumó alakú, fehéres színű gomba a *fehér szarvasgomba* (*Chaeromyces meandriformis* Vitt.) Déli vidékeinken elég gyakori és a termőteste korábban érik meg mint a fekete szarvasgombáé. Használják ételek fűszerezésére, de kevésbé becses a fekete szarvasgombánál; szaga is eltérő, kevésbé oly kellemes. Ott, a hol a beküldött példányt találták, bizonyára többnek kell még lenni; az agyagos talajban tessék kutatni, abban szeret tenyészni.

SCHILBERSZKY K.

METEOROLÓGIAI FÖLJEGYZÉSEK

A MAGYAR KIRÁLYI ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI INTÉZETEN, BUDAPESTEN

1900. AUGUSZTUS HÓNAPBAN.

A

Nap	Légnyomás milliméterben				Hőmérséklet C. fokban						Párányomás milliméterben				Nedvesség százalékban			
	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	maxi-muma	mini-muma	7h reg.	2h d. u.	9h este	közép	7h reg.	2h d.u.	9h este	közép
1	751.0	751.4	751.1	751.2	16.4	22.7	19.8	19.6	25.2	14.9	10.7	9.2	9.7	9.9	77	44	57	59
2	51.2	49.2	47.9	49.4	16.6	25.6	22.6	21.6	30.6	14.4	10.6	9.8	11.9	10.8	75	46	58	60
3	50.0	50.0	48.8	49.6	19.4	24.6	20.1	21.4	25.2	18.8	13.4	8.6	10.0	10.7	80	37	57	58
4	46.6	45.0	43.7	45.1	18.4	27.4	23.0	22.9	29.6	16.0	11.1	12.2	13.9	12.4	70	44	66	60
5	46.3	46.8	46.7	46.6	16.4	22.6	17.2	18.7	23.5	16.2	10.7	11.9	11.6	11.4	77	59	80	72
6	46.4	46.8	48.7	47.3	18.0	21.6	17.0	18.9	22.0	16.4	10.9	11.6	11.8	11.4	71	61	82	71
7	50.2	51.2	51.9	51.1	16.8	24.1	19.7	20.2	28.7	14.0	10.5	9.0	11.4	10.3	74	40	67	60
8	51.7	50.7	50.0	50.8	17.1	25.7	21.9	21.6	28.5	15.4	10.6	11.0	12.5	11.4	73	45	64	61
9	52.0	52.2	52.2	52.1	18.0	23.9	18.9	20.3	23.9	16.2	10.0	9.5	9.8	9.8	65	43	60	56
10	52.0	51.9	50.6	51.5	17.2	24.8	21.4	21.1	28.0	15.0	10.8	10.6	12.0	11.1	74	46	64	61
11	50.4	51.3	53.9	51.9	16.6	20.5	15.8	17.6	21.8	15.6	11.7	10.3	10.0	10.7	83	57	75	72
12	56.1	56.1	56.1	56.1	14.8	21.4	17.2	17.8	24.0	13.4	9.1	10.1	10.2	9.8	73	54	70	66
13	57.1	56.0	56.6	56.6	17.4	22.8	20.7	20.3	26.0	15.3	9.6	9.7	10.7	10.0	65	47	59	57
14	55.2	53.8	53.3	54.1	18.0	24.1	18.6	20.2	25.0	17.3	8.9	9.2	13.1	10.4	58	41	83	61
15	51.4	51.3	51.4	51.4	18.9	20.6	19.2	19.6	22.0	18.0	11.5	15.0	15.4	14.0	71	83	93	82
16	52.3	52.5	51.8	52.2	18.2	22.6	21.2	20.7	24.7	16.6	13.1	13.8	15.3	14.1	84	68	82	78
17	52.7	52.5	53.1	52.8	19.6	24.8	21.6	22.0	25.5	19.0	11.9	13.1	15.1	13.4	70	56	79	68
18	54.4	54.0	54.7	54.4	19.0	23.4	20.5	21.0	26.2	18.2	13.8	13.5	13.4	13.6	85	63	74	74
19	55.0	54.4	53.7	54.4	18.8	25.4	20.6	21.6	26.5	17.0	13.3	10.8	12.2	12.1	83	45	68	65
20	53.2	51.8	50.9	52.0	17.9	25.7	21.4	21.7	28.7	17.0	11.2	10.0	12.0	11.1	74	42	64	60
21	50.3	49.6	48.7	49.5	19.0	23.3	19.8	20.7	26.3	18.6	12.1	12.4	13.0	12.5	76	59	76	70
22	49.0	49.5	49.9	49.5	18.6	19.2	17.8	18.5	24.8	17.5	12.2	15.1	14.9	14.1	77	91	98	89
23	51.3	52.9	52.6	52.3	18.4	22.8	22.2	21.1	26.2	17.8	14.3	14.5	15.7	14.8	91	70	79	80
24	53.9	53.0	52.9	53.3	20.0	27.6	23.4	23.7	29.2	19.3	14.8	13.1	13.3	13.7	85	47	62	65
25	51.6	50.4	50.6	50.9	20.0	26.2	23.4	23.2	28.0	19.2	12.0	16.2	16.0	14.7	69	64	75	69
26	50.9	51.0	51.3	51.1	21.0	27.4	24.4	24.3	28.6	20.0	13.8	17.4	15.4	15.5	75	64	68	69
27	52.2	50.4	49.3	50.6	20.6	29.8	25.1	25.2	30.3	20.5	14.7	18.2	17.9	16.9	82	59	76	72
28	47.9	48.2	50.5	48.9	22.6	26.4	18.7	22.6	27.2	18.7	14.1	16.2	14.0	14.8	69	64	87	73
29	51.7	54.2	54.3	53.4	16.0	17.8	15.8	16.5	19.2	14.5	11.0	11.0	11.6	11.2	81	72	87	80
30	56.9	57.3	57.6	57.3	16.4	20.8	17.2	18.1	21.0	13.8	9.8	11.1	11.6	10.8	70	61	80	70
31	58.4	57.9	57.7	58.0	15.0	20.0	18.3	17.8	21.0	13.7	10.5	11.8	10.5	10.9	83	68	67	73
Közép	751.9	751.7	751.7	751.8	18.1	23.7	20.2	20.7	25.7	16.7	11.7	12.1	12.8	12.2	75	56	73	68

2. éjjel ●, este <. — 4. este 10h után ☉. — 5. este 7h kis eső. — 6. reggel 8—9-ig ●. — 10. éjjel ●<. — 14. d. u. 5h után ☉. — 15. egész nap (megszakításokkal), este és éjjel ☉. — 16. reggel, este és éjjel ●. — 17. éjjel ●. — 21. hajnalban és reggel 10-ig ●. — 22. déltől—estig és éjjel ●. — 25. d. e. 9h és este kis eső, este < N-ben. 27. este 11h távoli ☉. — 29. este gyenge eső.

METEOROLÓGIAI FÖLJEGYZÉSEK

A MAGYAR KIRÁLYI ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI INTÉZETEN, BUDAPESTEN

1900. AUGUSZTUS HÓNAPBAN.

B.

Nap	Szélirányok és szélereő			Felhőzet				Csapadék 24 óra alatt mm.	Földmágnassági megfigyelések Ó-Gyallán					
	7h reggel	2h d. u.	9h este	7h reggel	2h d. u.	9h este	kód- zép		Elhajlás			Horizontális intenzitás		
									7h reggel	2h d. u.	9h este	7h reggel	2h d. u.	9h este
1	NW ³	NW ³	W ¹	9	5	0	4-7		70°23-9'	70°33-8'	70°28-5'	2-1169	2-1184	2-1163
2	N ¹	S ²	— ⁰	2	2	0	1-3	0-8 ● ↙	25-8	32-5	27-9	161	163	158
3	NW ²	NW ¹	NE ¹	8	6	7	7-0		24-2	31-8	27-4	145	167	165
4	N ¹	SE ⁴	— ⁰	2	7	5	4-7	19-6 ● ↗	25-2	30-9	27-1	156	161	156
5	NW ³	NW ³	N ³	9	3	10	7-3	ny. ●	24-8	32-2	27-6	150	144	157
6	NW ²	NW ³	W ³	10	9	3	7-3	0-5 ●	24-6	31-1	27-6	157	165	161
7	N ¹	N ³	— ⁰	2	2	5	3-0		25-3	34-1	28-3	171	158	161
8	NW ¹	E ³	SE ²	1	2	1	1-3		25-2	34-4	28-3	159	136	145
9	N ³	NW ³	— ⁰	2	3	3	2-7		24-3	32-6	28-0	173	150	149
10	S ¹	SE ¹	— ⁰	7	2	2	3-7	4-4 ● ↙	24-3	34-7	27-6	144	149	150
11	NW ⁴	NW ⁵	W ³	4	3	2	3-0	← mm	23-9	33-7	28-5	141	150	164
12	NW ⁴	NW ³	NW ¹	0	4	0	1-3		25-2	34-4	27-3	147	158	158
13	N ⁴	NE ¹	NE ¹	8	4	8	6-7		24-8	36-7	28-5	155	148	157
14	N ³	N ²	E ¹	3	9	10 ●	7-3	0-7 ● ↗	24-6	33-9	27-3	154	149	155
15	N ³	NE ²	NW ¹	10	9	10 ●	9-7	22-3 ● ↗	21-4	33-9	28-3	143	162	169
16	NE ²	NE ⁴	— ⁰	10	8	7	8-3	0-4 ●	24-6	33-6	28-1	152	152	165
17	NE ²	E ¹	S ¹	8	4	0	4-0	0-4 ●	22-6	32-2	27-9	152	159	165
18	E ¹	E ¹	SE ¹	4	7	3	4-7		24-1	32-4	27-7	158	178	153
19	NE ²	SE ³	SE ¹	2	2	2	2-0		23-6	33-7	29-2	155	161	164
20	NE ¹	SE ³	SE ¹	10	3	2	5-0	0-8 ●	24-8	32-7	26-4	159	155	168
21	SE ¹	NE ¹	NE ¹	10 ●	3	1	4-7	0-8 ●	23-9	33-0	24-8	138	148	170
22	NE ¹	E ²	N ¹	2	10 ●	10 ●	7-3	19-5 ●	22-2	32-2	27-6	141	159	162
23	N ³	SE ¹	— ⁰	8	2	6	5-3		24-6	31-7	27-3	145	179	161
24	E ¹	SE ²	NW ¹	0	0	0	0-0		25-3	29-8	28-3	156	161	163
25	SE ²	SE ²	E ¹	8	2	4	4-7	0-1 ● ↙	24-6	34-0	27-5	154	147	151
26	SE ¹	SE ¹	NW ²	3	2	2	2-3		24-1	32-2	27-2	149	144	156
27	E ¹	SE ³	SE ¹	1	3	10	4-7	↗	24-3	34-6	24-7	146	163	139
28	NE ²	NW ³	SE ³	0	6	4	3-3		24-4	33-8	27-7	138	145	155
29	NW ²	NE ²	NE ²	5	10	8	7-7	0-2 ●	24-4	32-5	28-0	142	148	158
30	N ³	N ⁴	N ²	0	7	5	4-0		24-2	33-8	28-1	151	161	161
31	N ³	NE ¹	NW ²	1	3	0	1-3		24-4	35-1	27-7	162	150	161
Közép	2-0	2-3	1-2	4-8	4-6	4-2	4-5	70-5	70°24-4'	70°33-2'	70°27-7'	2-1152	2-1157	2-1159

A csapadékos napok száma 13, a viharosaké 1.

A szélirányok eloszlása: N NE E SE S SW W NW Szélcsend
16 16 9 18 3 0 3 21 7

Jelek magyarázatai: kód ≈, eső ●, hó ✱, jégeső ▲, dára △, égi háború ↗, villogás ↘, ónos eső ∞, harmat ⊖, dér ⊔, zuzmara ∨, ny. = csapadék nyoma, ← mm = szélvihar, N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.